

Sygnatura akt I C 3744/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Jelenia Góra, dnia 09 lutego 2017 r.

Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: **SSR Karolina Krzemińska**

Protokolant: Paulina Poręba

po rozpoznaniu w dniu 26 stycznia 2017 r. w Jeleniej Górze

na rozprawie

sprawy z powództwa **Ł. J.**

przeciwko **(...) S.A. z siedzibą w W.**

o zapłatę kwoty 15.000 zł

I. zasądza od strony pozwanej (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powoda Ł. J. kwotę 7.000 zł (siedem tysięcy złotych) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 05 czerwca 2015 r. do dnia zapłaty,

II. w pozostałym zakresie powództwo oddala,

III. koszty postępowania wzajemnie znosi,

IV. odstępuje od obciążenia powoda częścią brakującej opłaty od pozwu,

V. nakazuje ściągnąć od strony pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze kwotę 188 zł tytułem części brakującej opłaty od pozwu.

UZASADNIENIE

Powód Ł. J. wystąpił z powództwem przeciwko (...) S.A. w W. domagając się zasądzenia kwoty 15.000 zł tytułem zadośćuczynienia w związku ze śmiercią babci wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 31.05.2015r. do dnia zapłaty oraz zasądzenia zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 4.800,00 zł.

W uzasadnieniu wskazał, że w dniu 27.03.2015r. w wyniku wypadku drogowego spowodowanego przez kierującego samochodem osobowym ubezpieczonym w zakresie odpowiedzialności cywilnej w pozwanym towarzystwie, śmierć poniosła babcia powoda J. S.. Sprawca wypadku został skazany prawomocnym wyrokiem. Powód zgłosił stronie pozwanej roszczenie w kwocie 20.000 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych w związku ze śmiercią babci, ta jednak odmówiła wypłaty. W dniu śmierci J. S. miała 83 lata a powód 23. Była osobą życzliwą ciepłą i radosną, dawała dobre rady i służyła pomocą. Powód mógł z nią porozmawiać na każdy temat. Powód spędzał z babką i pozostałą rodziną święta. Chętnie pomagał jej w obowiązkach domowych. Powód bardzo przeżył śmierć babci. Pogrzeb był dla niego traumatycznym przeżyciem. Odczuwa pustkę i żal po stracie babci, która była po matce najważniejszą osobą w jego życiu. Jako podstawę prawną roszczeń powoda wskazano art. 448 kc w zw. z art.24§1 kc.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu przyznała, fakt objęcia ochroną ubezpieczeniową sprawcy wypadku, w którym śmierć poniosła babcia powoda. Wskazała, że podstawę roszczeń powoda stanowi art. 446§4 kc. Powołując się na orzecznictwo SN podała również, iż warunkiem zasądzenia świadczeń na tej podstawie jest istnienie szczególnie silnej i pozytywnej więzi emocjonalnej pomiędzy dochodzącym roszczenia a zmarłym, której powód nie wykazał. Pozwany nie kwestionował tego, iż powoda i zmarłą babkę łączyły serdeczne i przyjacielskie relacje a także, że po jej śmierci powód odczuwał smutek i przygnębienie, jednak, w jego ocenie, okoliczności te nie uzasadniały w sposób dostateczny istnienia podstaw do wystąpienia z roszczeniem z art. 446§4 kc. Powód mieszkał wraz z matką i siostrą w znacznej odległości od babci, która zamieszkiwała sama. Wzajemne relacje powoda i jego zmarłej babci były normalne, takie jakie powinny być w rodzinie i nie odznaczały się wyjątkowym charakterem.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 08 stycznia 2016r. w J. na ul. (...) kierujący busem osobowym m-ki M. umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym, w ten sposób, że prowadząc pojazd w trakcie dojeżdżania do odpowiednio oznakowanego przejścia dla pieszych nie zachował szczególnej ostrożności przez to, że nie obserwował drogi przed pojazdem oraz w odpowiednim czasie nie zmniejszył prędkości prowadzonego pojazdu, w wyniku czego nie dostrzegł przechodzącej po oznakowanym przejściu pieszej – J. S., w wyniku czego doszło do jej potrącenia, skutkiem czego piesza doznała rozlicznych obrażeń skutkujących jej zgonem.

Sprawca wypadku wyrokiem Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 08.01.2016r. został uznany za winnego spowodowania wypadku komunikacyjnego z art. 177§ 2 kk i skazany na karę jednego roku i ośmiu miesięcy lat pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres trzech lat próby.

okoliczności niesporne

a nadto

dowody : - wyrok Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 08.01.2016r. – k. 13 akt

W chwili zdarzenia pojazd sprawcy wypadku objęty był ochroną ubezpieczeniową z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych w pozwanym (...) S.A. w W.

okoliczność niesporna

J. S. była babką powoda. W chwili śmierci miała 83 lata, była rozwiedziona. Miała czworo żyjących dzieci i jedenaścioro wnuków. Mieszkała sama w J. przy ul. (...).

Powód w chwili śmierci babci miał 23 lata, był bezdzietnym kawalerem. Zamieszkiwał wraz z matką i siostrą w J. przy ul. (...).

W dzieciństwie babcia opiekowała się powodem, gdy jego matka była w pracy. Powód wraz z rodzeństwem często wówczas zostawał u babci na weekendy lub na cały tydzień.

Przez ostatnie lata powód odwiedzał babkę średnio raz w tygodniu, zaś przez rok przed jej śmiercią 2- 3 razy w tygodniu, gdyż podjął pracę w pobliżu jej miejsca zamieszkania. Podczas odwiedzin powód pomagał babce, tj. rąbał jej drewno, nosił węgiel, wyprowadzał psa, robił jej zakupy.

Powód ze swą babką, matką i rodzeństwem spędzał każde święta.

Powód przez co najmniej pół roku odczuwał smutek po śmierci babci. Nie zasięgał porady psychiatry ani psychologa. Zżywał leki uspokajające, które jednak przyjmował również przed jej śmiercią z uwagi na zdiagnozowaną padaczkę.

Do chwili obecnej powód często wspomina babkę. Trudno mu się pogodzić z jej śmiercią. Chodzi co tydzień na jej grób.

okoliczności niesporne

a nadto

dowody: - odpis skrócony aktu urodzenia powoda – w aktach

szkodowych – k. 69 akt

- odpis skrócony aktu zgonu J. S. - – w aktach szkodowych – k. 69 akt

- zeznania świadka B. J. – k. 73v-

74 akt,

- zeznania świadka K. J. – k. 74 akt

- zeznania powoda Ł. J. – k. 74-74 v akt

Pismem z dnia 30 kwietnia 2015r. (które strona pozwana otrzymała w dniu 04.05.2016r.) pełnomocnik powoda zgłosił przedmiotową szkodę stronie pozwanej domagając się zapłaty zadośćuczynienia w wysokości 20.000 zł.

Po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego strona pozwana pismem z dnia 02.06.2015r. odmówiła uznania roszczenia powoda.

okoliczność niesporna

a nadto

dowody: - zgłoszenie szkody z dnia 30.04.2015r. – – w aktach

szkodowych – k. 69 akt

- pismo strony pozwanej z dnia 08.05.2015r. – w

aktach szkodowych – k. 69 akt

- pismo strony pozwanej z dnia 02.06.2015r. – w

aktach szkodowych – k. 69 akt

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jedynie częściowo zasługiwało na uwzględnienie.

Na wstępie należy wskazać, iż dokonując ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie Sąd oparł się na dowodach z dokumentów przedłożonych przez strony albowiem ich prawdziwość jak również wiarygodność nie była przez żadną z nich kwestionowana. Sąd uznał również za wiarygodne zeznania świadków B. J. i K. J. oraz zeznania powoda Ł. J. albowiem były one składane w sposób szczerzy i spontaniczny a nadto wzajemnie ze sobą korespondowały. Strona pozwana nie zakwestionowała wynikających z nich okoliczności.

Strona pozwana nie kwestionowała również w przedmiotowej sprawie objęcia ochroną ubezpieczeniową w ramach ubezpieczenia OC pojazdu sprawcy wypadku, w wyniku którego zginęła babcia powoda.

Zgodnie z treścią art. 446§4 w zw. z §1 kc jeżeli wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia nastąpiła śmierć poszkodowanego, sąd może także przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią

sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Wskazany przepis, nie zaś jak mylnie wskazał pełnomocnik powoda art. 448 kc w zw. z art. 24§1 kc, stanowił podstawę prawną roszczenia powoda.

Pojęcie najbliższych członków rodziny, jakim posłużył się ustawodawca w art. 446 § 4 kc ujmowane jest w judykaturze i piśmiennictwie szeroko. Obejmuje nie tylko rodziców i dzieci, ale też inne osoby, które z uwagi na konkretny układ stosunków faktycznych pozostawały w relacjach szczególnej bliskości, niezależnie od formalnej kolejności pokrewieństwa wynikającej z przepisów kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 2005 r., IV CK 648/04, OSNC 2006, nr 3, poz. 54). Aby więc ustalić, czy występujący o zadośćuczynienia jest najbliższym członkiem rodziny nieżyjącego sąd powinien sprawdzić, czy istniała dostatecznie mocna więź emocjonalna pomiędzy dochodzącym roszczenia a zmarłym (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 10 grudnia 1969 r., III PRN 77/69, OSN 1970, nr 9, poz. 160 czy z dnia 3 czerwca 2011 r., III CSK 279/10, OSP 2012, nr 4, poz. 44, z dnia 27 czerwca 2014 r., V CSK 445/13).

W ocenie Sądu w świetle poczynionych ustaleń nie może ulegać wątpliwości, iż powód spełniał kryteria osoby najbliższej w podanym wyżej znaczeniu. Relacje łączące powoda ze zmarłą, z racji bliskiego stopnia pokrewieństwa, utrzymywania długoletnich bliskich kontaktów, uczestnictwa zmarłej w opiece nad powodem w czasie jego małoletności były bardzo silne i utrwalone. Zasadność zasądzenia zadośćuczynienia na rzecz powoda nie może więc budzić wątpliwości.

Kolejną kwestią wymagającą rozstrzygnięcia było ustalenie wysokości tego zadośćuczynienia.

Zadośćuczynienie przyznawane na podstawie art. 446 § 4 kc nie jest zależne od pogorszenia sytuacji materialnej osoby uprawnionej i poniesienia przez nią szkody majątkowej, a jego celem jest kompensacja krzywdy, a więc złagodzenie cierpienia psychicznego wywołanego śmiercią osoby najbliższej, a zatem zerwaniem więzi rodzinnych z nią i pomoc pokrzywdzonemu w dostosowaniu się do zmienionej w związku z tym jego sytuacji.

Niewątpliwie krzywdę doznaną w wyniku śmierci osoby bliskiej bardzo trudno ocenić i wyrazić w formie pieniężnej, a każdy przypadek powinien być traktowany indywidualnie z uwzględnieniem wszystkich okoliczności sprawy, przy czym ocena ta ma opierać się na kryteriach obiektywnych, a nie na wyłącznie subiektywnych odczuciach pokrzywdzonego.

W literaturze i orzecznictwie wypracowano przy tym kryteria służące określeniu wysokości zadośćuczynień dochodzonych na podstawie art. 446 § 4 kc uznając, iż należy uwzględniać tu takie okoliczności jak: stopień bliskości osoby uprawnionej względem zmarłego, wiek uprawnionego, intensywność więzi między nim a zmarłym, skalę bólu i cierpienia przeżywanego przez uprawnionego, w tym wystąpienie zaburzeń będących skutkiem śmierci osoby bliskiej, stopień, w jakim pokrzywdzony będzie umiał odnaleźć się w nowej rzeczywistości i zdolność do jej zaakceptowania (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z 3 czerwca 2011 r. III CSK 279/10, z 17 kwietnia 2015 r., III CSK 173/14, z dnia 17 kwietnia 2015 r., III CSK 173/14).

Uwzględniając wyżej przytoczone okoliczności i określając wymiar krzywdy powoda, Sąd miał na uwadze fakt, iż powód związany był z babcią już od dziecięcych lat albowiem zajmowała się ona powodem wówczas, gdy jego matka pracowała. Jako dorosły człowiek powód interesował się babcią i często z nią widywał z racji zamieszkiwania w tej samej miejscowości i podjęcia pracy w bezpośredniej bliskości jej miejsca zamieszkania. Powód odwiedzał zmarłą raz lub dwa razy w tygodniu i udzielał jej daleko idącej pomocy. W ocenie Sądu świadczy to w sposób jednoznaczny nie tylko o ich bliskiej relacji, ale także o bardzo pozytywnym emocjonalnym stosunku powoda do zmarłej, którego źródła należy zapewne upatrywać nie tylko w samej osobowości zmarłej ale również wdzięczności, wynikającej z zaangażowania się babci powoda w opiekę nad nim w dzieciństwie.

W ocenie Sądu nie można również tracić z pola widzenia, iż śmierć babci powoda miała charakter nagły i dramatyczny, co nie pozostaje bez wpływu na sferę psychiczną. Niespodziewana utrata członka rodziny, bez możliwości pożegnania się z nim pozostaje dla członków rodziny przeżyciem szokującym i przez to wyjątkowo trudnym.

W ocenie Sądu żądana przez powoda kwota 15.000 zł była jednak zbyt wygórowana.

Nie można bowiem pomijać faktu, iż śmierć babci nie spowodowała w sferze zdrowia powoda, w tym psychicznego, żadnych trwałych negatywnych następstw, stanów chorobowych wymagających interwencji lekarskiej czy systematycznego leczenia. Powód nie doznał zaburzeń w funkcjonowaniu w sferze psychicznej i emocjonalnej wykraczających poza typowe, towarzyszące żałobie po śmierci osoby bliskiej. Deklarowany w zeznaniach powoda okres smutku po śmierci babki (pół roku) nie odbiegał również od fizjologicznego okresu żałoby.

Przy ocenie zgłoszonego przez powoda roszczenia należało również uwzględnić jego wiek. Powód jest osobą dorosłą, wkracza w samodzielne życie i nie wymaga opieki, więc więź łącząca go z babcią w sposób naturalny musiała ulec osłabieniu.

W ocenie Sądu niewątpliwie strata babci była dla powoda przeżyciem dramatycznym. Niemniej jednak skoro w chwili śmierci babcia powoda miała już 83 lata, mógł on spodziewać się śmierci osoby w takim wieku.

Zmarła nie była jedyną osobą w życiu powoda, na której wsparcie mógł liczyć. Powód ma nadal bliskie mu osoby w postaci matki i rodzeństwa, może więc znaleźć oparcie tych w osobach.

Biorąc pod uwagę poczynione wyżej uwagi co do kryteriów ustalania wysokości zadośćuczynienia, Sąd uznał, iż kwotą adekwatnego zadośćuczynienia w przedmiotowej sprawie będzie kwota 7.000 zł, którą zasądził w punkcie I wyroku.

W pozostałej części powództwo podlegało zaś oddaleniu (punkt II wyroku).

O odsetkach ustawowych za opóźnienie orzeczono na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c w zw. z art. 817 § 1 kc i 14 ust.1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. Nr 124, poz. 1152 ze zm.).

Zgodnie z art. 817 § 1 kc ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie trzydziestu dni licząc od daty zawiadomienia o wypadku, a strona pozwana nie wykazała przesłanek uprawniających do przysunięcia terminu, o których mowa w art. 817 § 2 kc w zw. z art. 14 ust. 1 ustawy z 22.05.2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych (...). Sąd uznał zatem, że strona pozwana winna zapłacić powodowi należne zadośćuczynienie w terminie 30 dni licząc od zgłoszenia szkody.

Z pisma strony pozwanej z dnia 08.05.2015r. zawartego w aktach szkodowych wynika, że otrzymała ona zgłoszenie szkody w dniu 04.05.2015r. Powinna była więc spełnić świadczenie po upływie 30 dni od tej daty. Roszczenie powoda stało się więc wymagalne z dniem 05.06.2015r. i od tej daty należne były powodowi odsetki za opóźnienie w jego zapłacie.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 kpc znosząc je wzajemnie (punkt III wyroku).

Powód z żądanej kwoty 15.000 zł otrzymał kwotę 7.000 zł. Należało, zatem uznać, że powód wygrał sprawę w blisko połowie (47%) co przy podobnej wysokości poniesionych przez strony kosztów procesu - 5.192 zł po stronie powoda (opłata od pozwu w wysokości 375 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa 17 zł i wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 4.800 zł) oraz 4.817 zł po stronie pozwanej (opłata skarbową od pełnomocnictwa 17 zł i wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 4.800 zł) uzasadniało rozstrzygnięcie tej treści.

O brakujących kosztach sądowych, na które składała się jedynie część opłaty od pozwu od której powód był zwolniony – 400 zł, orzeczono w stosunku do pozwanego na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. nr 167, poz. 1398 ze zm.) nakazując ściągnąć ją proporcjonalnie do stopnia w jakim strona pozwana przegrała sprawę (47% z 400 = 188 zł) (punkt V wyroku).

W stosunku do powoda sąd zaś odstąpił od obciążenia go brakującymi kosztami sądowymi w części, w której przegrał on sprawę, na podstawie art. 113 ust. 4 cyt. ustawy. Sąd miał tu na uwadze fakt, iż w sprawach tego typu subiektywne poczucie krzywdy poszkodowanego przy jednoczesnym braku sztywnych ram określających wysokość

zadośćuczynienia prowadzi w sposób naturalny do zawyżania żądanych tytułem zadośćuczynienia kwot (punkt IV wyroku).